

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

EDINOST

Izjaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob sorkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izjaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec f. 2.00, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece f. 5.00, za pol leta f. 9.00, za leto f. 16.00. Na naročbo brez priložne naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 avt., izven Trsta po 3 avt. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 avt., izven Trsta 5 avt.

Oglašni se računa po tarifi v politiki; za naslove v debelih črkah se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osemrčnice in javnozavale, domaći oglašni itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu: ulica Caserma št. 15. Vsaka pismo mora biti frankovano, ker nefrankovane se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglašne sprejema upravništvo ulice Heline pisane št. 3, II. nadst. Odpri reklamacije se preste poštnine.

„Edinost je moč“.

Po potresu.

Dal Bog, da bi bil res opravičen ta naslov, dal Bog, da res pišemo — po potresu! Kakor je vsakega pravega sinu naroda slovenskega do dna duše užalostila grozna nesreča, ki je zadela našo Ljubljano in žnjo ves narod, istotako smo danes prešinjani vsi gorečo željo, da bi bil skoro konec grozni nesreči, žalosti in razburjenju. Dovelj je bilo nesreče; dobri Bog daj, da se skoro pomiri razljučen podzemski element in da se upokoji razruvana zemlja!

Ta želja in prošnja kipi danes iz vseh slovenskih src, kajti, kakor rečeno, nesrečo, ki je zadela Ljubljano, smatrati je narodno nesrečo. Stvar je jasna, ne treba je dokazovati na dolgo in široko. Mi vsaj si ne moremo misliti naprednega naroda brez kulturnega središča, kjer se osredotočajo vse sile naroda, vsi njega napori za materialno in moralno povzdigo narodne vselupnosti.

Do te iskrene izjave nas je prisilil jeden stavek iz „Kamniškega pisma“, priobčenega v zadnjem izdanju našega lista. Tam je namreč čitati med drugim: „Ali bi ne kazalo v teh usodepolnih dneh, ko se v Ljubljani delujočemu odboru polne vse roke, poveriti Primorske vojskovodje z delom, ki je naj prične izvrševalni odbor in to radi tega, da ne bi zaostalo v nedoločeni čas?“

V prvi hip smo hoteli že v istem izdanju izjaviti, da se to željo ali nasvetom našega dopisnika — dasi je ta nasvet gotovo izšel iz najboljšega namena — nikakor ne moremo strinjati; potem smo se pa premislili: pustimo za prihodnje izdanje, ker utegne biti vendar na svojem mestu, ako se izjavimo o stvari nekoliko določneje in jasneje.

V prvimam tu v Trstu političnih „vojskovodij“ v pravem pomenu to besede, ampak vsi smo le skromni bojovníki za ona načela, ki so nam sveta zato, ker se nam vidijo prava. Mi nimamo tiste ambicije, da bi se nam skomine delale po kakem „voditeljstvu“; veselimo se, ako moremo koristiti — žal, da ne moremo tako, kakor bi hoteli in želeli — vsemu narodu v svojem dosedanjem skromnem in naravno podrejenem razmerju. Udje naj se ne postavljajo nad glavo.

V drugo pa pri naših žalostnih razmerah — ki so po našem mnenju le posledica sméri vselupne avstrijske politike in morda tudi splošne evropske konstelacije — ni tu niti

raznih drugih pogojev, neizogibno potrebnih za vodstvo naroda. Pač se ne odrečemo nikdar pravici, ki nam pristaja kot bojovníkom na skrajni, toliko nevarni kolikor važni narodni poziciji, pravici namreč, dajati vodstvu naroda nasvete, izvirajoče iz pristnega in globoko ukoreninjenega prepričanja ter temelječe na obilici skušenj iz naših bojov; toda nikdar nam ni prihajalo na um, da bi si hoteli privajati vodstvo. Do ingerencije na naše javne odnose imamo pravico — in tej pravici, kakor rečeno, se ne odrečemo nikdar in nikomur na ljubo — do vodstva pa ne!

Ljubljana je bila in je naše duševno središče in tako ostani tudi v bodoče!

Tega razmerja se ne smemo dotekniti, ako nečemo, da porušimo še ono malo sence narodne organizacije, ki jo imamo! Najljubneje sicer, ali tudi najodločneje moramo torej odkloniti dotični nasvet našega gospoda dopisnika.

Toda vzlic vsemu temu dajejo razmotrivanja našega gospoda dopisnika mnogo misliti tudi nam. Našega dopisnika navdaja bojazen, da bi nesreča, ki je zadela Ljubljano, neugodno uplivala tudi v političnem pogledu. Odkrito bōdi povedano: tudi mi se ne moremo povsem iznebiti te bojazni. Naš dopisnik se boji v prvi vrsti, da utegne v tej dobi zbežnosti zaostati delo za utrjenje naše narodne organizacije. To bi bilo obžalovati, gotovo; ali to bi še ne bilo najhujše. A mi imamo pred očmi še drugo nevarnost, pogibelnejšo in usodnejšo.

Človeška prav je že taka, da v dobi nesreče, zlasti pa v dobi nenadno prihrumivših elementarnih katastrof, postaja mehkejša in nesposobnejša za odpor. V dobi nesreče si ljudje radi podajajo roko v spravo in radi pozabljajo na nasprotstva. To je gotovo lepo, plemenito in zares človeško, ali za političko življenje in narodna stremjenja — sosebno pri taci razmerah, kakoršne so naše — je ta reakcija, nastajajoča v človeških srcih po velikih nesrečah, mnogokrat jako nevarna. In tega se ravno bojimo tudi mi: bojimo se, da je ljubljanski potres pretresel tudi žilavost, brez koje ne bi mogli izhajati v svojih političkih in narodnih borbah!! Ne prihaja nam na misel, da bi hoteli koga žaliti ali dvomiti na njegovi značajnosti, niti nočemo trdit, da pride gotovo tako. Ali mogoča je taka eventualnost, ker je, kakor rečeno, že človeška prav nagnjena na to stran.

spoj Martoj susedgrajskoj, ki je bila ljubosumna tudi za nekdanje grehe. Rad bi jo imel tudi mladi Bakač. Grozil se je, da spravi Stepkove grehe na dan. Podkupoval mi je mater, da ponese mene mladej gospej v grad. Mati se ni dala pregovoriti. To je prišlo Stepku na uho. Bil je besen. K temu rodila mu je žena Pavla — vas. Prvorojeni sin, kaka radost v hiši! Kajti kmeško nezakonsko dete ne šteje se mej ljudi. Sedaj pa nad ono ženo, da izginemo, kamorsibodi, ker moglo bi biti neprimerno. Kaj bi vendar rekla gospa Marta? Ali stara ni se dala. Bila je pobožna, vse je javila ucu Jeronimu. Nekega dne prihrumeli so oboroženi možje v starkino kočjo po mater kmetico — po dete, ali kočja bila je prazna. Ujec se je usmili naju. Mater je namestil daleč v gorah za Granešino na kaptolske zemlji pri kmetih, a mene, Gregorjančevo žrtvo, sprejeli so v samostan po usmiljenju, pa tudi da se maščujejo nad gospodarjem medvedgrajskim. Vohali so modri ljudje. Rastel sem, dorastel. Nisem videval matere. Jaz od straha nikdar iz samostana, a ona od bojazni ni blizu. Samo ujec mi je vedel povedati, da mi mati boleha. Bilo mi je kakih sedem let. Neke

Nedavno temu smo označili kot skrajno surovost, ako hoče kdo za svoje grde in sebične namene izkoristiti nesrečo, ki je zadela njegovega političkega ali narodnega nasprotnika; ali hujše nego surovost — zločinstvo bi bilo, ako bi hotel kdo, sklenjé se na dogodivšo se nesrečo, rušiti podlago našim narodnim stremljenjem in našemu programu, ako bi hotel na račun te nesreče inaugurirati dobo narodne nemarnosti in pogubne popustljivosti!!

Še jedenkrat in v tretje naglašamo, da nismo hoteli nikogar ni žaliti ni sumničiti ter da je ta naš opomin namenjen odličnjakom sploh, v obeh ljubljanskih narodnih taborih.

Morda nam poreče kdo, da to kaže na nedostatnost rahločutnosti in delikatese, ker smo prišli s takimi opomini na dan že sedaj, ko niti niso še prav začeli odpravljati strašnih sledov grozne nesreče.

Bodisi! Na tej „brezskupnosti“ se opravičimo jako lahko. Mi vemo dobro, da od onih zbeganih siromakov, ki trpe grozno bedo vsled potresa, da od mase ne moremo zahtevati, da bi se ista v takih trenutkih intenzivno zanimala za politička in narodna vprašanja. To bi bilo krivično in brezčutno. Drugače je pri onih, kojim je poverjeno vodstvo naroda, kojim je poverjeno delo za usodo in bodočnost vselupnega naroda: od teh-le pa že smemo zahtevati, da jim še tolika nesreča ne ukloni duha, ampak da poskrbe, da se iz lokalne materialne škode ne izcimi narodna nesreča, ki bi utegnila potisniti za 50 let nazaj vsa naša narodna in politička stremjenja.

Ljubljana je naše središče, Ljubljani poverjamo in hočemo vsikdar poverjati svojo bodočnost! Daj, vzrasti nam skoro še krasnejša nego si bila dosedaj, tako krasna, da bode sleherni Slovenec tam gori od Spielfelda pa doli do obal morja adrijskega ponosno vsikljal: To je naša, to je slovenska Ljubljana. Ali te narodne nesreče nas obvaruj Bog, da bi se prepored naše prestolnice izvršil na račun našega programa in narodnega načela! Velika je naloga, ki jo poverjamo vsi brez izjeme voditeljem ljubljanskim: na njih je sedaj, da dokažejo, da tudi v dobi nesreče umejo stati na višini te naloge!!

Ako kdo meni, da smo se s tem opominom pregrešili na katero koli stran, pa po-

noči prebudil me je nenadoma ujec. Na konju mahnila sva jo v gore. Čudil sem se ne malo. Jeronim nosil je s seboj svetotajstva. V dveh in pol urah prišla sva do kočje, ki je stala v gorske samoti. Vstopila sva. Na postelji ležala je žena, blede, z upalimi licami, zaprtimi očmi, sklenenina rokama. Nisem je poznal. „Kvo ti matere!“ rekel mi je menih. Ne vem kako mi je pri srečilo, nekaj me je davilo. Čutil sem, da mi je nekako hudo. Ali nekaj me je vlečlo k bledeji ženi. Vrgel sem se nanjo, ječe skozi jok: „Mati, draga mati!“ Spominjam se tega živahno. Že odprla je na pol oči, pogladila mi hladno roko čelo, stiskala me na prsi; mislil sem, zdravi me. Gorko je jokala, od solz namočila mi se je vsa srajčka. In zopet me je pustila. Lovila je sapa, bilo jej je hudo. Naposled namignola je rokoju ucu. Menih je pokleknil, govoril je nekoliko latinških besed, in podal je materi hostijo. Pokleknil sem tudi jaz ter molil. Čemu? Nisem vedel. Mati se je sklonila. Opirala se na lahet ter naslonila glavo na rame. Prsti so jej nemirno gladili pokrivalo, z očmi je strmela v me. „Sinko!“ pregovorila je slabim glasom, „sinko moj! Vidiš, materi tvoji je hudo, vrlo hudo. Zapusti te za dolgo —

beri kamen in vrzi ga v nas! Mi nismo mogli drugače. Tako nam je velevala naša narodna vest, tako nam je velevala zmisel in skrb za blagor in srečo vselupnega naroda slovenskega in pa skrb za neporušno vzajemnost se sokrvnimi brati!

Politiške vesti.

Državni zbor. Minole sobote je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o osebnem dohodninskem davku. Pri 8. o cenilnih komisijah se je vnela jako živahna debata. Prvotna vladna predloga za volitev komisij se je opirala na zistem treh razredov, pri občinskih volitvah. To določilo je odsek premenil tako, da bodo komisije volili davkoplačevalci v treh skupinah.

Sprememba pri ministerstvu za vnanje stvari. Minole sobote se je odstopil minister za vnanje stvari poslovlil od podrejenih mu uradnikov. Grof Kalnoky je bil gajen do solz ob tem slovesu.

O premembli v ministerstvu za vnanje stvari piše vatikansko glasilo „Osservatore romano“: „Zanimivo je dejstvo, da je grofa Kalnokyja doletela ista usoda kakor grofa Taaffe-a. Avstrijskim državnikom ni usojeno, da bi mogli dovršiti svoje delo. Naslednik grofu Kalnokyju je Poljak; na glas je kot dober katolik in dober diplomat. Želimo mu, da se mu diplomatsko delo me pretrže hkratu, kakor se je to dogodilo grofu Kalnokyju.“

Poljski list „Czas“ pravi, da bode novi minister grof Goluchowski delal na to, da utrdi sedanje stališče države, naslanjajoče se na vzdržanje trozveze in na prijateljske odnose do Rusije. Kdor vodi naše vnanje poslove, ne sme tirati ni nemške, ni madjarske, ni česke, ampak le avstrijsko politiko.

No, mi nismo popolnoma uverjeni, da naša vnanja politika ni bila čisto bolj madjarska, nego pa avstrijska. Madjari vsaj so si domisljali vedno, da je ministerstvo za vnanje stvari njih lastna domena. In bojimo se, da bode imel grof Goluchowski hudih bojov z domisljajavostjo madjarskih nasilnikov, ako bode hotel dosledno tirati le avstrijsko politiko.

Shod krščanskih socialistov se bode vršil dne 27. v veliki dvorani Muik-Vereina na Dunaju. Razpravljali bodo o položnju avstrijskih politikov glede na sv. Stolicu.

dolgo. Moli za mater vsakega dne po očenah, čuješ, vsakega dne. Ali čuj, počela je skrivnostno, in oči so jej se zablistale čudnim plamenom, da me je strah preletel, ljudje so hudobni! zelo hudobni! Ubijajo te! Čuvaj se. Ne povej, kdo si. Da, ne govori. Nato je namignola bratu: „Hodi sem, dragi brate. Oprosti mi, da sem grešila. Nisem sama rada. Za eno te prosim. Prizezi mi, da bodeš temu detetu i oči i mati! Zakolni se, da poveš, kedar doraste, kdo mu je oče, ali ne da ga išče, ampak da se ga ogiblje. Zakolni mi se, da ga bodeš držal za nemega, da mu jezik ne izda skrivnosti, ki bi mu lahko povzročila smrt, in da ne pregovori človeškim jezikom, dokler ga ne doleti skrajna nevarnost. Zakolni mi se za to dete, kajti samo ne ve, kaj tu govorim.“ — „Sestra!“ pregovoril je menih. — „Prizezi!“ ponovila je ona. „Prizezam, hočem,“ prisegel je menih ter mi položil roko na glavo, „naučim ga, da bo molčal kakor grob!“ — „Blagoslovi te Bog in vsi sveti božji, sinko!“ poljubila me je mati v čelo. Ustnice bile so jej hladne kakor led. Srušila se je vznak. Več ni govorila. Še je molil menih, a jaz — jaz sem plakal. Mati bila mi je mrtva —.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šturm.

IX.

Tu je umolkol Jerko za trenutek, oči so se mu bliskale v divjem plamenu. Potem je nadaljeval:

„Da, na silo! Ona je klicala Boga na pomoč, ali sila ne moli Boga. Da ga toži? Komu? Mar očetu? Ker se mu je sin malo pošalil? Bilo bi smeha. Sramota za deklico! More li kmet imeti sramote? Bilo je, prošlo je, ali ni ostalo brez nasledkov. Rodil sem se jaz siromak, — ali ne v gradu. Mladega ni bilo doma, a stari zapodil je deklico iz grada, ker, da je nepoštena, rekel je. Rodil sem se nesrečenež v pastirski kočici, na golih tleh, in pokrili so me slamoj. — Stepko je bil še neoženjen. Vrnol se je domov, izvedel, kaj se je zgodilo, da ima sina s kmetico — ali njegova kri. Poiskal naju je. Poljboval me je in radosti obesil mi ta zlati prstan ob vrat. Dal naju je nekej stari ženi v gorah na hrano. Mislil bi človek, da ima srca ali bilo je le šala. Oženil se je z go-

Zopet zmaga antisemitov. Tudi v Opavi so zmagali antisemitje pri občinskih volitvah in je vodstvo občine prešlo v njih roke.

Različne vesti.

Imenovanja. C. kr. namestnik v Trstu je imenoval namestništvenega kancelista Karla Hübnerja okrajnim tajnikom pri c. kr. okr. glavarstvu na Voloskem, naslovnega orožniškega stražmeštra Frana Mlekuzja pa namestniškim kancelistom.

Baronica Heinova odlikovana. Nj. Velič. cesar podelil je soprogji dež. predsednika Kranjskega, gospej Olgi baronici Hein zlati zaslužni križec s krono. „Sl. Narod“ pripominja k temu odlikovanju, da je isto razveselilo vse Ljubljansko prebivalstvo, kajti baronica da je v teh hudih dnevih požrtvovalno skrbela za najsiromašnejše med siromašnimi. Ona je za pomožno delovanje zbrala krog dobrosrčnih gospodov, vodila akcijo noč in dan, poizvedovala za vse one, ki so potrebni podpore, stregla bolnikom, skrbela za jedila, obleko, to delila od šotora do šotora in sploh sterila vse, kar je bilo možno.

Nemška doslednost. Celjska „Deutsche Wacht“ je posebno slastjo ponatisnila nek članek iz „Delavca“, v kojem ta list po svoji stari navadi označuje narodno idejo kot začetek in konec vsega zla, ki tare delavstvo. Ne prihaja nam na misel, da bi se zopet spuščali v polemiko proti fiksnim idejam, ki pišejo „Delavca“. To bi bilo prazno Sisifovo delo. Ali zabeležiti treba grozno in kričečo nedoslednost gori omenjenega nemškega lista. Svojim čitateljem iz buržoazije zatrja vedno, da le strogo nemško-nacionalno, torej narodno stališče more osrečiti avstrijske Nemce, v isti sapi pa vidno samozadovoljnostjo ponatiskuje članke, ki neizprosno zamečejo isto narodno stališče. Koga vara torej ta nemški korenjak: ali svojo nemško buržoazijo ali pa siromašne delavce? Ali pa misli na vse zadnje, da za Slovence veljajo drugi zakoni nego pa za Nemce? Tako bode tudi najbrže. Slovenci naj bi se odpovedali narodnemu načelu, da bi potem tem laglje triumfovalo nemško narodno načelo. In pri vsem tem je najlepša pa ta: da bi zmaga narodnega načela značila pri Slovencih zmago demokratizma, dočim nadvladanje Nemcev v Avstriji znači gospodstvo plutokracije in ohole denarne aristokracije.

Vso te pomislke bi hoteli položiti na srce gospodom pri „Delavcu“, ako ne bi vedeli, da morajo molčati pametni razlogi tam, kjer vlada slepa strast, — ona strast, ki neče pojmiti najjednostavnejšega pravila za življenje v človeški družbi, vedečega, da treba računati z razmerami in ljudmi kakoršni so.

Tržaška pekova zadruga in pa nedržiški pučitek. Dne 18. t. m. zvečer imela je tržaška pekova zadruga izredno zborovanje, da se posvetuje o predlogu ravnateljstva iste zadruge, da bi se pekarne ob nedeljah v dobi od 1. maja do konca septembra zapirale že ob 2. popoldne. Torej ob nedeljah popoldne da ne bi se prodajal kruh. K zborovanju došlo je 40 gospodarjev; razprava bila je zelo živahna. Nekateri so predlagali, da naj se preide na dnevni red preko predloga ravnateljstva, drugi so pa ta predlog živo zagovarjali. Konečno je zbor vsprejel predlog ravnateljstva z 29 glasovi proti 10.

Poletno gledališče. Tržaški Lahi si snujejo v Barkovljah poletno gledališče, v katerem bodo predstavljali izključno laške opere itl., v prvi vrsti v — rimskem narečju. To narečje, pravi „Il Piccolo“, ni tako težko umljivo, kakor napolitansko ali piemontsko: rimsko narečje je umljivo prebivalstvu vseh italijanskih mest, torej tudi tržaškemu. (1) Ti ljudje zares že ne vejo, do kam segajo avstrijske meje!

Erdbeben - Corresp.* Tega lista izšla je dne 18. t. m. III. številka z različnimi zanimivimi črticami o potresu. Težki števiki je dodana podoba celokupnega mesta Ljubljanskega pred potresom in pa 9 podob o škodi, ki jo povzročil potres.

K položaju v Ljubljani. „Erdbeben Corresp.“ piše: Po večdnevem mirovanju so po noči od 17. na 18. t. m. opetovani sunki zopet zbegali prebivalstvo, katero se je deloma zopet vrnilo v svoje hiše. Konečno je ob 8.

uri 5 min. dop. strašno prestrašili ljudi silen snek, pred katerim je bilo občutiti več sekund trajajoče gibanje zemlje. To je obžalovati tembolj, ker se ubogi ljudje z nova rajše vračajo v svoja privzorna prenočišča za silo, kakor pa da bi stajali v nevarnost svoje življenje v podrtljivih hišah. — V Domžalah se je ustanovil pod predsedstvom župana Mateja Janežiča poseben odbor za nabiranje milodarov za prebivalce po potresu prizadete občine Domžalske. Ta odbor je izdal poseben oklic. — Cenitev škod, ki jih je povzročil potres v Ljubljani na konkurenčnih objektih, cerkvah, šolah, bolnišnicah itd. je naročil Ljubljanski župan Dunajskemu arhitektu in mestnemu stavbinskemu mojstru Karlu W. anitzkem.

Pomoč Ljubljani. Slovanski koncert, kaj je priredilo dne 13. t. m. v Gradcu tamošnje slovensko dijaštvo Ljubljani v prid, bil je slovenski koncert v pravem smislu izraza. A ta koncert ni imel le sijajen gmen vseh — pridobil je Ljubljani nad 1000 gld. — še lepši in sijajnejši bil je moralni in umetniški uspeh. Vse pevske in orkestralne točke vršile so se dovršeno, najzborneje, kar priznavajo soglasno najstrožji kritiki in tudi nemški Graški časniki. Slovenska vsenčlasična mladež v Gradcu pa je pokazala o tej priliki, kaka bratimska sloga in vzajemnost vlada med njo. Slava ji!

Avstrijsko uradniško društvo nakazalo je 1000 gld. v podporo svojih po potresu prizadetih Ljubljanskih členov. — Mestnemu magistratu došlo so nadalje te-le izdatnejše svote: Uprava časopisa „Narodni Listy“ v Pragi je poslala nadaljno zbirko 200 gld. 7 nč.; Aleksander Radesich v Trstu daroval 100 gld.; občanska beseda v Žižkovu kot čisti dohodek v ta namen prirejenega koncerta 100 gld.; Henrik Kenda, trgovec v Ljubljani, nabral je med trgovskimi svojimi prijatelji 335 gld. itd.

X. izkaz pomožnega odkora Ljubljanskega objavlja skupno svoto do dne 18. t. m. nabranih milodarov v znesku 36.651 gld. 50 nč. Ljubljanskemu knezošk. ordinarijatu je došla poleg raznih svot nadaljna zbirka knezošk. krškega ordinarijata v Celovcu v znesku 2199 K. 40 stot.

Potres v Italiji. Po noči na 19. t. m. bilo je v raznih mestih Italije občutiti silen potres, tako v Sieni, Breznu, Firenzu, Piacenci, Bologni in Parmi. Posebno silovit bil je v Firenci in okolici, kjer je napravil veliko škodo. V okolici Firenzi porušilo se je par hiš; 5 oseb je ubitih, več njih paranjnih. Tudi cerkve v Firenci so hudo prizadete.

Poskušeni samomor. Po noči na večer slišali so trije ribiči blizu pomola št. 4, da je padlo nekdo truplo v morje. Zares so zagledali človeka, ki se je premetaval v vodi. Izvlekli so ga v svoj čoln in odpeljali na urad pilotov. Tam se je videlo, da si je človek privezal levo roko k desni nogi, da ne bi mogel plavati. Pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, kateri je konstatoval, da se je nesrečnež ustrelil v brado predno je skočil v vodo in da mu je krogla obšla v gornji željosti. Odpravil ga je v bolnišnico. Ko je nesrečnež mogel spregovoriti, povedal je, da se zove Ivan Minca, star 35 let, stanujoč v ulici Ss. Martiri št. 10. Več ni povedal.

Iz Šterij nam pišejo: Dne 14. t. m. je došel v našo občino č. g. France Svetičič — bivši župenpravitelj v Rodiku — za dušnega pastirja.

Naj omenim le na kratko, da je bil slovesno sprejet v našo sredo.

Raz hiš ob cesti vihrale so zastave. Mnogo ljudstva pričakovalo je nestrpnost norega dušnega pastirja, kajti večina od nas ga ni še nikoli videla.

Pritrkovanje zvonov in pokanje topičev nam je bilo znamenje, da se pričakovani že bliža vasi.

Cerkveno staveštinstvo ga je pričakovalo pred vasio. Šolska mladina z g. učiteljem na čelu in mnogo občinstva pa pred slavolokom.

Ko je g. duhovnik prispel do slavoloka, ga je nagovoril g. učitelj primernimi besedami, ter ga po dokončanem govoru prisrčno pozdravil v imenu šolske mladine in v imenu navzočega in nenavzočega občinstva. Na to ste mu podali šolski deklici, Sofija Suša in Antonija Dolgan šopek svežih cvetlic v znamenje udanosti šolske mladine.

Dospelvi v cerkev, nagovoril je novi

dušni pastir ljudstvo kratkimi a jednatimi besedami, zahvalivši se na toli častnem vprejemu. Rekel je, da še nikjer ni bil tako ljubeznjivo vsprejet. — Mi pa mu želimo, da da bi ga Bog ohranil mnogo let med nami.

Iz Gradca nam pišejo: Kakor se drugod vznjua naš narod in se je jel zavedati svoje narodnosti, tako smo se vzbudili tudi tu bivajoči Slovenci iz nižjih slojev.

Znana je vsakomur žalostna resnica, da so dosedaj naši ljudje, naselivši se v tujini, le prekmalo pozabili na svojo slovensko domovino. Iskati so si morali zavetja v tujih krogih in izgubljeni so bili za nas. Tako gineva naš narod.

Da se pa za bodočnost kolikor moči prepreči tako propadanje našega življa sklenili so nekateri tukajšnji rodoljubje, da osnujejo prepotrebno društvo za nižje sloje. Izdelali so pravila, koje je c. k. namestništvo potrdilo odlokom z dne 25. aprila 1895.

Prve glavno zborovanje se je vršilo dne 12. t. m. in so bili izvoljeni v odbor: predsednikom Avgust Tomec, podpredsednikom Anton Lukanc, tajnikom Ivan Hafner, blagajnikom Mat. Peterlin, knjižničarjem Ivan Dimnik, gospodarjem Ivan Weiss, odbornikom Fran Žigon in Iv. Lužar. Društvo šteje sedaj 50 udov. Ker pa društvu nedostajajo denarni sredstev, obračamo se do vseh Slovencev, bivajočih širom naše domovine, da bi nam prihiteli na pomoč v ta namen, da naše društvo postane ponosno središče slovenskega življa v nemškem Gradcu. Društvo ima svoj stan: Bürgergasse št. 4. I. nadstropje.

Čitalnica slov. društva „Edinost“ v Gradcu:

Ivan Hafner, Avgust Tomec, tajnik, predsednik.

Policijsko. Minolo nedeljo proti večeru šetala se je šivilja Matilda Mose, stanujoča v ulici S. Francesco št. 7, s svojo sestričino Ano Peritz po Acquedotto. Blizu Galinbertijeve gostilne približali so se ji trije dečki, stari 8—10 let. Jeden teh dečkov ji je iztrgal zlato verižico vredno 25 gld., na kar so pobegli vsi trije preko ulice Irene na javni vrt. Na verižici visi zlato srce z jednim malim biserom v sredi. Oškodovana prijavila je tatvino policijskemu komisarijatu v ulici Scussa. — Policijski oficijal g. Tiz je zaprl 16letnega mornarja Lazarja Popoviča iz Hercegovine, ker je na sumu, da je ukradel razno perilo, vredno 15 gld. 70 nč., in pa 22letnega težaka Viktorja Sustersicha iz Trsta, ki je na sumu, da je dne 12. t. m. ukradel Val. Sili iz njegovega stanovanja v pritličju hiše št. 1 v ulici Coppa razno obleko in zlatnino vredno okolo 70 gld. Sustersich je to tatvino deloma obstal. — Neznani hudobnež porezal je posestniku Antonu Miklavcu na posestvu pri Sv. Mariji Magd. Dolnji št. 260 52 trt popolnoma, 41 pa na polovico. G. Miklavc ima vsled tega samo na trtali škode nad 50 gld. Hudobneža zasleduje policija. — 17letni postrešček Ferdinand Plesser iz Celovca, službujoč v pivarni hotela „Europa“, poneveril je svojemu gospodarju 20 gl., katere je skupil za prodane smotke in odnesel peté. — 6letnega mizarja Božidara Cjaka iz Gorice so zaprli, ker je prosjačil po prodajalnicah.

Koledar. Danes (21.): Valent, muč. — Feliks Kant., spoznovalec. † (Križev). — Jutri (22.): Helena, devica; Julija, devica.

(Križev). Zadnji krajec. — Solnce izide ob 4. uri 27 min., zatoni ob 7. uri 30 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri jutraj 14.5 stop., ob 2 pop. 21 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane 15. t. m.

Dunaj	62,	55,	49,	15,	41.
Gradec	7,	33,	42,	22,	74.
Temešvar	88,	55,	24,	90,	74.

Najnovejše vesti.

Praga 20. V narodopisni razstavi jelo je včeraj zvečer kakih 100 dečakov peti narodne pesmi s podvrženim in nedozvoljivim tekstom. Nadaljevali so pevanje vzlic prepovedi vladnega komisarja. Občinstvo se je postavilo razgrajalcem po robu. 4 izrednike so zaprli, toda izpustili so jih zopet na svobodo dognavši njih identiteto.

Budimpešta 20. V konferenciji liberalne stranke je zatrdil ministerski predsednik Banffy, da se vlada hoče trdno držati načel, izraženih v cerkvenopolitiških predlogih. Govornik računa na uspeh, ako ga boče podpirala liberalna stranka. Minister za nauk in bogočastje pravi, da vlada ne odneha od celokupnosti načel cerkvenih predlog in želi, da iste zadobe postavno moč v svoji celokupnosti.

Belgrad 19. Avdijencijama Pašića in Vučića ne pripisujejo nikake političke važnosti. (To naj veruje, kdor hoče. Op. ured.)

Florenca 19. Pri včerajšnjem potresu so bile v ulici Carmine poškodovane 4 osebe, med temi jedna težko. V trgu Grassina zasule so podrtine več oseb. Iz okolice prihajajo sila žalostne vesti o posledicah potresa.

Rim 19. V Bologni je bilo sinoči ob 8. uri 56 minut občutiti potres.

Trgovinske brzejavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.87—7.89 Pšenica za maj-juni 1895 7.34 do 7.85 Ovas za jesen 6.52—6.57 Rž za jesen 6.12—6.14 Koruza za maj-juni 6.59—6.80. za juli-avgust 6.77—6.78 Pšenica nova od 75 kil. f. 7.85—7.40 od 79 kil. f. 7.40—7.45. od 80 kil. f. 7.45—7.50. od 81 kil. f. 7.50—8.5, od 82 kil. for. 7.85—7.80. Ječmen 6.65—6.10; proso 6.20—6.80. rž nova 6.85—6.45 Pšenica neodločno. Predaja 1200 mt. stot. Koruza stalno Vreme: lepo.

Praga. Neratimirani sladkor za maj f. 13.70. nova letina 12.95. jako stalno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28 75 29.—. Mai sept. f. 29.25—29.50 Concaad 29.25—29.25 Četvrti 30.25—... V glavah (sodih) 31.—...—.

Havra. Kava Santos good average za maj 94.56 za september 94.25.

Hamburg. Santos good average za maj 77.75 september 76.25 december 74.—.—. mirno.

Dunajska borza 20. maja.

	1895	danes	predvčeraj
Državni dolg v papirju	101.40	101.50	
„ „ „ srebri	101.30	101.40	
Avstrijska renta v zlatu	123.20	123.05	
„ „ „ v kronah	101.55	101.55	
Kreditne akcije	400.—	399.10	
London 10 let	122.—	122.05	
Napoleoni	9.67	9.97	
20 mark	11.92	11.92	
100 italj. lir	46.15	46.10	

Št. 413

Razpis učiteljske službe.

Na mešani enorazrednici v Tatrach se slovenskim učnim jezikom popolniti je stalno ali začasno mesto učitelja III. platežne vrste.

Plača združena s to službo ustanovljena je v deželni postavi od 14./XII. 1888, dež. zak. št. 1 ex 1889.

Pravilno obložene prošnje naj se predpisanim potem v 14 dneh sem vložijo.

C. kr. okrajni šolski svet.

Volosko, 14. maja 1895.

Predsednik:

Fabiani m. p.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom in prijateljem, da je naš brat, oziroma svak

IVAN DANEU ranjcega ANDREJA

sinoči ob 9. uri nagloma v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bode jutri ob 4. uri popoldne na tukajšnjem pokopališču.

OPĆINA, dne 20. maja 1895.

Edvard	brata.	Ema Gorin	svaka.
Vincenc (odsoten)		Ivan Gorin	